

Vietnamnet toàn cầu

Việt Nam đẩy mạnh nỗ lực xây dựng trường học biên giới chưa từng có

21/06/2026 13:56 (GMT+07:00)

Follow VietNamnet on [Google News](#)

Sâu trong những ngọn núi dọc theo biên giới Việt Nam, các máy xúc và đội xây dựng đang làm việc chống lại đồng hồ để xây dựng các trường học hứa hẹn định hình lại tương lai của các cộng đồng biên giới.

Dưới cái nóng thiêu đốt cuối tháng 5, sâu trong vùng núi biên giới của Việt Nam, máy xúc tiếp tục âm ỉ trên các sườn đồi được chạm khắc mở để tạo không gian cho các khuôn viên trường học mới. Bên dưới những bờ kè mới cắt, những chiếc xe tải chất đầy vật liệu xây dựng ngoằn ngoèo qua những con đường núi quanh co, chạy đua với thời gian trước khi mùa gió mùa quét qua vùng cao nguyên.

Một mạng lưới các trường nội trú dân tộc thiểu số đa cấp đang hình thành dọc theo biên giới đất liền của Việt Nam trong một chiến dịch chưa từng có trên toàn quốc. Tuy nhiên, đằng sau quyết tâm chính trị thúc đẩy sáng kiến này là một danh sách ngày càng tăng các áp lực đang thử thách nỗ lực hoàn thành các dự án trước khi bắt đầu năm học 2026-2027.

Đây không đơn thuần chỉ là một cuộc đua xây dựng. Đó là một cuộc chạy đua để giữ trẻ em ở lại trường, để giúp các cộng đồng biên giới vẫn bám rễ ở quê hương của họ

và để củng cố biên giới của quốc gia thông qua đầu tư vào con người.

Trên nhiều xã biên giới, học sinh vẫn đi bộ hàng chục km xuyên rừng để tham dự các lớp học. Vào mùa mưa, dòng suối dâng cao và lở đất thường buộc trẻ em phải nghỉ học trong thời gian dài. Một số làng quê hẻo lánh, hoàn thành bậc trung học cơ sở vẫn là một hành trình khó khăn đối với nhiều gia đình dân tộc thiểu số.

Vì lý do đó, các trường nội trú mới đang được xây dựng không chỉ để giải quyết tình trạng thiếu lớp học mà còn để thu hẹp khoảng cách cơ hội giữa các vùng biên giới và các vùng đất thấp phát triển hơn.

Trường học là cơ sở hạ tầng của chủ quyền

Một kỷ nguyên phát triển mới đòi hỏi một tầm nhìn mới về quản trị biên giới - một trong đó cơ sở hạ tầng giáo dục không chỉ phục vụ cộng đồng địa phương mà còn tạo nền tảng cho sự ổn định lâu dài và niềm tin của công chúng.

Trong bối cảnh đó, các chỉ thị của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng với kết luận của Bộ Chính trị về đầu tư vào trường nội trú dân tộc thiểu số đa cấp đã mở ra một chương mới cho giáo dục ở khu vực biên giới. Trong tầm nhìn này, trường học được coi là cơ sở hạ tầng đóng góp trực tiếp vào chủ quyền quốc gia, khiến đầu tư giáo dục trở thành trách nhiệm vượt xa chỉ riêng lĩnh vực giáo dục.

Trong Thông báo số 81-TB/TW ngày 18/7/2025, Bộ Chính trị nhấn mạnh, đầu tư trường học cho xã biên giới đất liền là nhiệm vụ trọng tâm, quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội và thực hiện chính sách dân tộc thiểu số. Mục tiêu là nâng cao trình độ học vấn, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, phát triển lãnh đạo dân tộc thiểu số tại địa phương, nâng cao mức sống, tăng cường quốc phòng, an ninh.

Tuyên bố nhấn mạnh rằng những trường này không chỉ đơn thuần là cơ sở giáo dục. Theo nghĩa sâu sắc hơn, chúng là những địa danh dân sự đứng ở biên giới quốc gia.

Trong Thông báo số 177-TB/VPTW ngày 25/4/2025, tóm tắt kết luận của Tổng Bí thư Tô Lâm, nhà chức trách nhấn mạnh trường học phải có đủ phòng học, phòng thí nghiệm, hệ thống nước sạch, nhà bếp, phòng tắm, công trình vệ sinh, sân chơi và chỗ ở cho giáo viên. Thông báo cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của việc giảng dạy ngôn ngữ của các nước láng giềng cho sinh viên ở các xã biên giới để khuyến khích trao đổi nhân dân trong tương lai.

Thực hiện các chỉ thị này, Chính phủ, các bộ, cơ quan cùng với 22 tỉnh, thành phố có chung đường biên giới đất liền đã nhanh chóng triển khai chương trình. Các quan

chức đã mô tả đây là một chiến dịch đặc biệt trong đó sự tiến bộ được đo lường không chỉ ở các cột mốc xây dựng mà còn ở các cơ hội giáo dục cho trẻ em sống dọc biên giới.

Đua xe với địa hình, thời tiết và chi phí tăng cao

Trên giấy tờ, sự tiến bộ có vẻ đáng kể.

Trong số 108 trường được khởi công năm ngoái trên khắp 19 tỉnh, một trường đã hoàn thành, trong khi gần như tất cả các dự án đã hoàn thành giải phóng mặt bằng. Nhiều địa điểm đã tiến tới các giai đoạn xây dựng kết cấu lớn.

Đối với 121 trường được triển khai đồng thời vào ngày 19 tháng 3 năm 2026, trên 17 tỉnh, 25 dự án đã hoàn thành giải phóng mặt bằng, 57 dự án đang tích cực tiến hành giải phóng mặt bằng và chuẩn bị, một số đã nhận được phê duyệt đầu tư.

Tuy nhiên, đằng sau những con số đó là một thực tế đòi hỏi khắt khe hơn nhiều.

Các nhà đầu tư, nhà thầu và đội xây dựng đang kéo dài năng lực của họ, làm việc thông qua các điều kiện thời tiết khắc nghiệt để giữ cho các dự án đúng tiến độ.

Tại Si Lo Lau, một xã biên giới thuộc tỉnh Lai Châu, việc xây dựng trường tiểu học và trung học cơ sở nội trú hiện đang tập trung vào việc chuẩn bị mặt bằng. Địa hình hiểm trở và các tuyến đường giao thông khó khăn đã khiến việc di chuyển máy móc và vật liệu xây dựng vào khu vực trở nên khó khăn.

Theo Nguyễn Văn Tuấn, người quản lý trang web của dự án, gần 300 công nhân và nhiều máy móc đã được huy động kể từ ngày 10 tháng 5 để tăng tốc công việc đào đất, hệ thống thoát nước và xây dựng tường chắn.

Khi mùa mưa đang đến gần, việc hoàn thành các nền móng này là rất quan trọng để đảm bảo các giai đoạn xây dựng tiếp theo có thể được tiến hành.

“Chúng tôi đã chuẩn bị các kế hoạch dự phòng, bao gồm giữ hai máy xúc ở chế độ chờ dọc theo các tuyến đường vận chuyển để ứng phó ngay lập tức với lở đất và duy trì khả năng tiếp cận vật liệu và thiết bị không bị gián đoạn,” Tuan cho biết.

Sĩ Lộ Lô không đơn độc.

Trên nhiều dự án, các đội xây dựng phải đối mặt với điều kiện địa chất khó khăn, bao gồm các túi bùn, nền móng không ổn định và sườn dốc dễ bị lở đất. Nhiều địa điểm, các kỹ sư đã buộc phải sửa đổi thiết kế nền móng và áp dụng các giải pháp đóng cọc, làm tăng thêm sự phức tạp và kéo dài thời gian xây dựng.

Nguồn cung vật chất và tình trạng thiếu lao động là một thách thức lớn khác.

Theo Bộ Giáo dục và Đào tạo trong một hội nghị trực tuyến với 22 tỉnh, thành phố vào ngày 15/5/2026, nhiều địa phương đang phải đối mặt với tình trạng thiếu công nhân xây dựng nghiêm trọng. Vật liệu xây dựng vẫn khan hiếm, giá cả biến động thường xuyên và chi phí vận chuyển tiếp tục tăng.

Kết quả là yêu cầu kinh phí thực tế cho 100 trường đầu tiên đã tăng gần 3,908 nghìn tỷ đồng, tương đương khoảng 150 triệu USD, so với ước tính ban đầu.

Các chi phí bổ sung cũng xuất phát từ điều kiện địa chất phức tạp, kế hoạch tuyển sinh mở rộng và bao gồm các cơ sở bổ sung cho chỗ ở, giáo dục thể chất và các hoạt động văn hóa theo yêu cầu của tiêu chuẩn trường nội trú hiện đại.

Thách thức của việc thực hiện

Tuy nhiên, có lẽ áp lực lớn nhất không đến từ bê tông, thép hay công trường xây dựng.

Nó nằm ở năng lực thực hiện.

Mối quan ngại này đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo nhấn mạnh trong hội nghị trực tuyến ngày 15/5/2026 với các địa phương biên giới.

Theo Bộ, nhiều tỉnh vẫn chưa nắm bắt đầy đủ ý nghĩa chiến lược của sáng kiến trường học biên giới, dẫn đến tình trạng bất ổn trong quá trình thực hiện và chậm trễ trong việc phê duyệt dự án.

Bộ cũng lưu ý rằng các nỗ lực lãnh đạo và tổ chức ở một số địa phương vẫn còn chậm và không tuân thủ đầy đủ nguyên tắc “sáu điều rõ ràng” của Chính phủ: trách nhiệm rõ ràng, nhiệm vụ rõ ràng, trách nhiệm giải trình rõ ràng, thẩm quyền rõ ràng, mốc thời gian rõ ràng và kết quả rõ ràng.

Các quan chức đặc biệt cảnh báo về xu hướng ngày càng tăng của một số quản trị viên là tránh đưa ra quyết định vì sợ mắc sai lầm trong khi xử lý một khối lượng lớn công việc mới và khẩn cấp.

Đây là một mối quan tâm đặc biệt đáng k.

Trong các chiến dịch đặc biệt như sáng kiến trường học biên giới, rủi ro lớn nhất không phải lúc nào cũng là thiếu kinh phí hoặc vật chất. Sự chậm trễ do do dự và ngại rủi ro có thể gây tổn hại như nhau, đặc biệt khi mỗi ngày mất mát đồng nghĩa với việc hàng nghìn sinh viên khu vực biên giới tiếp tục học tập trong điều kiện không phù hợp.

Nhiều địa phương đang triển khai các dự án theo cơ chế đầu tư đặc biệt cho phép các hoạt động thiết kế và xây dựng được tiến hành đồng thời. Trong một môi trường mà các quy định vẫn còn tương đối mới và thời hạn cực kỳ chặt chẽ, các dự án không thể thành công nếu những người ra quyết định không sẵn lòng hành động.

Đó là lý do tại sao sự nhấn mạnh của Chính phủ vào khuôn khổ “six clarities” vượt ra ngoài thủ tục hành chính. Nó phản ánh lời kêu gọi rộng rãi hơn về hành động quyết đoán trong một chiến dịch mà có rất ít cơ hội để trì hoãn hoặc trốn tránh trách nhiệm.

Đếm ngược đến năm học mới

Theo kế hoạch hiện tại, tất cả các trường giai đoạn một phải được hoàn thành trước ngày 30 tháng 8 năm 2026, kịp cho năm học mới.

Tuy nhiên, một số địa phương, bao gồm Cao Bằng, Nghệ An, Đà Nẵng, Tuyên Quang và Quảng Trị, đã chậm tiến độ.

Bộ Giáo dục và Đào tạo đã cảnh báo rằng 8 trường khó có thể đáp ứng thời hạn tháng 8. Nguyên nhân chủ yếu là cần phải sửa đổi lại kế hoạch xây dựng sau khi gặp phải các điều kiện địa chất khó khăn, bao gồm đất không ổn định, túi bùn và rủi ro lở đất đòi hỏi phải đóng cọc sâu và móng cọc khoan nhồi.

Áp lực ngày càng tăng đã thúc đẩy Chính phủ tăng cường giám sát.

Ngày 23/5/2026, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Công văn số 42/CD-TTg kêu gọi triển khai nhanh hơn các trường nội trú đa cấp phục vụ học sinh tiểu học và trung học cơ sở tại các xã biên giới đất liền.

Chỉ thị này yêu cầu giám sát tiến độ chặt chẽ hơn và phối hợp liên cơ quan mạnh mẽ hơn để giải quyết các vấn đề trực tiếp tại địa điểm dự án. Chính quyền địa phương cũng đã được chỉ thị triển khai chiến dịch “cao điểm 100 ngày” để đảm bảo hoàn thành 100 trường thí điểm trước ngày 30 tháng 8 năm 2026.

Thủ tướng nhấn mạnh thêm tầm quan trọng của việc báo cáo thường xuyên, yêu cầu chính quyền địa phương phải gửi thông tin cập nhật chi tiết hàng tháng về tiến độ xây dựng và khối lượng công việc đã hoàn thành cho Bộ Giáo dục và Đào tạo trước ngày 25 hàng tháng để củng cố và báo cáo lãnh đạo cấp cao của Đảng và Nhà nước.

Thông điệp từ Chính phủ là không thể nhầm lẫn: không thể để chiến dịch trường học biên giới mất đà.

Một dự án bị trì hoãn ở một trung tâm đô thị lớn có thể chỉ đơn giản là một vấn đề đầu tư công khác. Tuy nhiên, một dự án bị trì hoãn dọc biên giới có thể làm gia tăng khoảng cách phát triển, làm sâu sắc thêm sự bất bình đẳng về giáo dục và kéo dài sự chênh lệch về cơ hội giữa các khu vực biên giới và phần còn lại của đất nước.

Nó cũng có thể kéo dài tình trạng thiếu hụt nguồn nhân lực, làm suy yếu mức sống và làm suy yếu nền tảng niềm tin của công chúng vào một số lĩnh vực chiến lược quan trọng nhất của quốc gia.

Các công trường xây dựng nằm rải rác trên các ngọn núi của Việt Nam cuối cùng sẽ được hoàn thành. Các cấu trúc bê tông tăng lên ngày hôm nay sẽ trở thành các lớp học được chiếu sáng rực rỡ phục vụ các thế hệ học sinh.

Quan trọng hơn, những trường học đó sẽ cho phép nhiều trẻ em tiếp tục đi học hơn, mang đến cho thanh niên cơ hội đào tạo tốt hơn và giúp xây dựng một thế hệ công dân dân tộc thiểu số được trang bị kiến thức và kỹ năng cần thiết để định hình tương lai của cộng đồng.

Sỹ Hào - Thái An

- Công việc bắt đầu ở nhiều trường nội trú liên cấp ở các xã biên giới
- Việt Nam xây dựng trường học biên giới để thu hẹp khoảng cách giáo dục, tăng cường an ninh
- VN xây dựng trường nội trú kết hợp tiểu học - trung học cơ sở tại 248 xã

Chủ đề:

vấn đề dân tộc

giáo dục Việt Nam

tính năng

tin tức giáo dục